

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/300/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212200278
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6212200278.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., 851 01 Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený splnomocnenou advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., 851 01 Bratislava, Údernícka 5, proti odporcovi: N. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. G., D. 99X/XX, miesto pre doručovanie: XXX XX T. N., R. XXX, T. republika, za účasti vedľajších účastníkov na strane odporcu: P. združenie právna pomoc spotrebiteľom, 041 01 Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, zastúpený splnomocneným advokátom: JUDr. Ladislav Mikluš, Advokátska kancelária 040 11 Košice, Stará Baštová 2, miesto pre doručovanie: 040 13 Košice, Budapeštianska 8, a Spotrebiteľské združenie OSA, 851 01 Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zastúpený splnomocnenou advokátskou kanceláriou: HKP Legal, s. r. o., 811 08 Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 1.611,70 € s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu Spotrebiteľského združenia OSA, s. r. o. zo dňa 06. 08. 2012 a vedľajšieho účastníka OZ právna pomoc spotrebiteľom zo dňa 09. 08. 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš číslo konania 2C/101/2012-89 zo dňa 24. 07. 2012 takto

rozhodol:

Krajský súd uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej vedľajším účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a n a ďalšie konanie.

Vo zvyšku zostáva uznesenie okresného súdu n e d o t k n u t é .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd konanie o zaplatenie 1.611,70 € s prísl. zastavil. Odporcovi a vedľajším účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 89,87 € prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. V časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania v odôvodnení uviedol, že navrhovateľ vzal podaný návrh späť. Zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Potom by mal znášať trovy konania v zmysle ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p.. Odporcovi súd trovy konania nepriznal, pretože tomuto nevznikli. O trovách konania vedľajších účastníkov rozhodol podľa ust. § 150 ods. 1 O. s. p.. Súd zohľadnil, že odporca nepožiadaval vedľajších účastníkov o vstup do konania. Nemal ani vedomosť o vstupe vedľajších účastníkov do konania. Ak je cieľom združenia na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľa a právom spotrebiteľa chrániť svoje záujmy prostredníctvom združenia na ochranu spotrebiteľa musí sa súd, ak združenie vystupuje v konaní ako vedľajší účastník vypoariadať s tým, či trovy konania boli účelne vynaložené. Paušálny vstup do konaní na základe údajov o prebiehajúcich súdnych konaniach získaných podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám, v ktorých pre vstup nebol dôvod zbytočne navyšuje trovy konania, najmä tam, kde sa vedľajší účastník dá zastúpiť advokátom.

Vedľajší účastník Spotrebiteľské združenie OSA, s. r.o. v podanom odvolaní namietal uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Uviedol, že súd nesprávne aplikoval ust. § 150 ods. 1 O. s. p.. Pre aplikáciu tohto ustanovenia sa vyžaduje, že ide o celkom výnimočný prípad. V uvedenej veci ale neexistoval dôvod na aplikáciu uvedeného ustanovenia.

Vedľajší účastník v konaní vystupoval na podporu odporcu. Zo späťvzatia návrhu navrhovateľa nevyplýva dôvod späťvzatia návrhu. Súd mal o trovách konania rozhodnúť podľa ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p.. Je nepochybné, že dôvodom späťvzatia návrhu bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom. Navrhovateľ sa spoliehal na právnu negramotnosť spotrebiteľa. Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Občianske združenie je založené za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívnym zásahom štátu prostredníctvom zákonodárnej a súdnej moci dosiahnuť vyváženie faktickej nerovnováhy spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, ktorý má mocenskú, ekonomickú a právnu nadvládu nad spotrebiteľom vyplývajúcu z okolností uzatvárania predformulovaných štandardných zmlúv, v ktorých zmluvné podmienky stanovuje dodávateľ. Dodávateľ má pritom väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb. Námietka premlčania nebola vznesená účastníkom, nemohla byť vznesená ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotno-právnych predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by hlavný účastník bol neúspešný podobne ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Spotrebiteľské združenie si nemôže na vlastné náklady dovoliť realizovať kvalifikovanú ochranu práv spotrebiteľa. V súdnom konaní spochybnením opodstatnenosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zahŕňajúceho okrem iného aj tzv. „princíp rovnosti zbraní“. Odvolateľ žiadal uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zmeniť tak, že súd vedľajšiemu účastníkovi prizná právo na náhradu trov konania, prípadne v tejto časti uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Vedľajší účastník tiež navrhol na prípad, že sa odvolací súd nestotožní s právnym názorom vedľajšieho účastníka v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p. konanie prerušiť a požiadať Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci, ako o predbežnej otázke.

Vedľajší účastník OZ Právna pomoc spotrebiteľom v podanom odvolaní namietal uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Uviedol, že súd mal aplikovať ust. § 146 ods. 2, prvá veta O. s. p.. Vedľajší účastník je oprávnený vstúpiť do konania na základe „zákonného zmocnenia“ bez osobitného súhlasu spotrebiteľa, bez preukazovania právneho záujmu na výsledku konania. Súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania O. s. p. nevyžaduje. Použitie ust. § 150 O. s. p. je výnimočné, musí byť súdom riadne odôvodnené. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad, a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vždy zodpovedať okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Súd má pritom prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a iné pomery oboch účastníkov, teda nielen na pomery toho, kto by mal trovy konania nahradiť, ale aj toho, komu majú byť nahradené. Ďalej z pravidla aj na okolnosti, ktoré viedli k podaniu žaloby ako aj na postoj účastníkov v priebehu konania. Dôsledky rozhodnutia, ktorým súd vedľajšiemu účastníkovi neprizná právo na náhradu trov konania sú popretím princípov elementárnej spravodlivosti. Aj pre aplikáciu ust. § 150 O. s. p. je súd povinný sledovať účel súdneho konania, teda poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkov. V súdnej veci bola činnosť vedľajšieho účastníka v súlade s účelom súdneho konania. Ak na jednej strane navrhovateľovi v prípade úspechu sú priznané ako účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia, a na druhej strane tým istým súdom a v tej istej resp. obdobnej veci vedľajšiemu účastníkovi v prípade jeho úspechu nie sú priznané trovy zastúpenia, takýto diametrálne odlišný stav a náhľad na účelnosť trov právneho zastúpenia by znamenal ľubovôľu súdu v rozhodovaní. Trovy právneho zastúpenia je potrebné považovať aj s prihliadnutím na charakter sporového procesu, v ktorom vznikli a ktorý sa vyznačuje prvkami kontradiktórnosti. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka nebolo iba formálnym uplatnením jeho procesného práva bez náležitej starostlivosti a opodstatnenosti. Právny zástupca vedľajšieho účastníka podal vyjadrenie k návrhu a to až potom, čo sa dôkladne oboznámil s obsahom návrhu, jeho príloh, prípadne vyjadreniu odporcu. Vedľajší účastník a to „občianske združenie OSA“ podáva vyjadrenie skôr ako sa oboznamuje so spisom, bez znalosti veci, čo je potrebné považovať za vyjadrenie bez náležitej starostlivosti a potom aj v tomto smere to v rámci účelnosti trov konania rozlíšiť. Navyše, „občianske združenie OSA“ sa nepreukázalo originálom plnomocenstva na zastupovanie v konaní. Potom nebolo možné považovať vyjadrenie jeho právneho zástupcu za úkon oprávnenej osoby. Podanie vyjadrenia a vznesenie námietky premlčania v spotrebiteľských sporoch nie je jednoduchá a jednoznačná otázka ani pre súdy, aby táto otázka bola predmetom posúdenia vyžaduje odborné znalosti a odbornú náročnosť. Vytvoriť združenie a byť jeho členom nemôžu len osoby s neprávnickým vzdelaním. Trovy právneho zastúpenia je potrebné v každom prípade považovať za

účelne vynaložené trovy. Účastníka nie je možné apriori sankcionovať tým, že mu nebude priznaná časť nákladov zodpovedajúca výške nákladov za odmenu advokáta s tým, že sa mohol brániť sám. Navrhovateľ si sústavne a vedome vo viacerých konaniach uplatňuje aj rôzne neprijateľné zmluvné podmienky. V rámci princípu rovnosti zbraní nie je spravodlivé požadovať, aby navrhovateľ mohol byť zastúpený silnou advokátskou kanceláriou a vedľajší účastník bez právneho zastúpenia. Žiadal uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zmeniť, vedľajšiemu účastníkovi priznať náhradu trov právneho zastúpenia. Uviedol, že v prípade, ak sa súd nestotožní s argumentáciou vedľajšieho účastníka navrhuje v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p. konanie prerušiť, obrátiť sa na Súdny dvor Európskej Únie s prejudiciálnymi otázkami, ktoré v konkrétnostiach v odvolaní uviedol.

Navrhovateľ vo vyjadrení k podaným odvolaniam žiadal uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka. Právny zástupca vedľajšieho účastníka nevykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, to znamená, že neposkytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Z aktívnej činnosti združenia je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov k danej problematike. Vyjadrenia vedľajšieho účastníka sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach. Uviedol, že ustanovenie Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že združenia na ochranu práv spotrebiteľa sa môžu dať zastúpiť advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky uviedol, že tento je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania, pretože nie je nevyhnutné v každom jednotlivom prípade posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, prekročil by svoje právomoci. Žiadal uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť a priznať navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O. s. p. prejednal a uznesenie okresného súdu v napadnutej časti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a podľa ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil na ďalšie konanie z týchto dôvodov.

Podľa ust. § 212 ods. 3 O. s. p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V súdnej veci na strane odporcu vystupujú dvaja vedľajší účastníci.

O. s. p. nezakazuje možnosť plurality viacerých vedľajších účastníkov na strane niektorého z účastníkov. Vzhľadom na účel a charakter danej veci je okrem iného potrebné potom skúmať, či sú trovy účastníka účelné.

Návrh na začatie konania bol podaný dňa 16. 01. 2012, okresný súd vo veci rozhodol platobným rozkazom č. k. 2Ro/12/2012-18 zo dňa 18. 01. 2012. Dňa 07. 05. 2012 zahlásil do konania vstup vedľajší účastník OZ Právna pomoc spotrebiteľom a to ako vedľajší účastník na strane odporcu (č. l. 32 spisu); súčasne aj predložil riadnu plnú moc (č. l. 33 spisu).

Okresný súd uznesením č. k. 2Ro/12/2012-34 zo dňa 17. 05. 2012 zrušil platobný rozkaz č. k. 2Ro/12/2012-18 zo dňa 18. 01. 2012, pretože platobný rozkaz nebolo možné doručiť do vlastných rúk odporcovi.

Podaním doručeným dňa 17. 05. 2012 do konania vstúpil aj ďalší vedľajší účastník a to Spotrebiteľské združenie OSA. Toto podanie bolo urobené zaručeným elektronickým podpisom. Súčasťou podania bola aj plná moc, ktorá nebola originálne podpísaná. Na túto skutočnosť poukazuje aj vedľajší účastník na strane odporcu OZ Právna pomoc spotrebiteľom.

Prvostupňový súd bez ďalšieho konal s oboma vedľajšími účastníkmi. Z ustanovenia § 42 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom netreba doplniť. V

opačnom prípade podanie urobené elektronickými prostriedkami treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní.

Ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť (§ 25 ods. 1 O. s. p.).

Zástupcovi, ktorého si účastník zvolí, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len pre určité úkony (§ 28 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 31 ods. 1 OZ pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia. Z uvedeného ustanovenia ale vyplýva, že udelenie plnomocenstva podľa hmotného práva nevyžaduje osobitnú formu. Ak však má mať procesné účinky voči súdu a tretím osobám, nemôže ísť o jednostranné vyhlásenie splnomocniteľa. Musí byť zrejmé, že medzi zástupcom a zastúpeným došlo k dohode o zastupovaní a v akom rozsahu. Tiež platí, ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu (§ 31 ods. 4 OZ). Zákon vyžaduje, aby plnomocenstvo bolo udelené písomne alebo ústne do zápisnice. Pre tento právny úkon nie sú stanovené osobitné náležitosti, potom plnomocenstvom udeleným na konanie pred súdom môže byť každá listina vlastnoručne podpísaná účastníkom, ak je z nej zrejma vôľa účastníkov.

V súdnej veci sa právny zástupca vedľajšieho účastníka Spotrebiteľské združenie OSA nepreukázal riadnym plnomocenstvom. Súd nemôže akceptovať plnomocenstvo doručené ako prílohu spolu s podaním účastníka podpísaným zaručeným elektronickým podpisom, takáto listina nie je vlastnoručne podpísaná. Elektronický podpis právneho zástupcu nepotvrďuje pravosť a identitu podpisu splnomocniteľa. Súd konal s právnym zástupcom bez toho, aby mal doložené riadne plnomocenstvo; potom vzhľadom na vadu plnomocenstva nie je zrejmé, či tento subjekt je účastníkom konania. V ďalšom bude úlohou súdu odstrániť uvedenú vadu a to doručením originálu plnomocenstva s podpisom splnomocniteľa.

Okresný súd konanie zastavil v dôsledku späťvzatia návrhu. Podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa ust. § 146 ods. 2 O. s. p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, musia byť splnené podmienky ust. § 146 ods. 2 O. s. p., to znamená, je uložená povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie je ale možné posudzovať len z procesného hľadiska. Potom v zásade platí, že ak navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť, je povinný nahradiť odporcovi trovy konania. Navrhovateľ v súdnej veci vzal návrh na začatie konania späť po tom, čo vedľajší účastník riadne zastúpený splnomocneným advokátom v rámci vyjadrenia k návrhu vzniesol námietku premlčania (č. I. 55-58 spisu). Navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť dňa 24. 07. 2012 (č. I. 87, 87p.v. spisu). Návrh navrhovateľa bol podaný nedôvodne, k späťvzatíu návrhu došlo v dôsledku procesného zavinenia navrhovateľa. Potom navrhovateľovi podľa ust. § 146 ods. 2 vznikla povinnosť nahradiť odporcovi a tiež aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania, ktorých súčasťou sú aj trovy právneho zastúpenia.

Odvolací súd poznamená, že vedľajší účastník sa môže dať v konaní zastúpiť advokátom. Združenie môže v konaní vystupovať buď samostatne alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu, ktorým môže byť advokát. Ak zákon garantuje právo na zastúpenie účastníka v súdnom konaní, potom pochybnosť navrhovateľa o účelnosti vynaloženia trov konania je v rozpore so zákonnou garanciou na právne zastúpenie.

Odvolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu vydala súdna tajomníčka, čo je v súlade s ust. § 374 ods. 1 O. s. p., ust. § 2 ods. 2, § 10 ods. 3 písm. l) zákona č. 549/2003 Z. z..

V ďalšom konaní okresný súd odstráni procesné vady, rozhodne o trovách konania prvostupňového aj odvolacieho vo vzťahu k vedľajšiemu príp. vedľajším účastníkom.

O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.